

Po pošti prejemati:

za
selo leto naprej 26 K.—h
pol leta : 13 —
četrt : 6,50 —
mesec : 2,20 —

V pravnih listih prejemati:

za
selo leto naprej 20 K.—h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1,70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, 1, 17.

Izhajava vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 167.

V Ljubljani, v sredo, 23. julija 1902.

Letnik XXX.

Profi samostanom.

Ali si morete misliti lepši poklic, kakor je: Odpovedati se popolnoma samemu sebi in živeti edino le Bogu in bližnjemu? Liberalizem je s svojo izprijenostjo zatemnel razum svojim privržencem, da z otopelo dušo in strupenim sovraštvom besno ravno proti temu, kar je najplemenitejše. Bodele zidajo, samostane podirajo.

Francija je razburjena. Kar si je dovolil minister Combes, to je čin krutega barbarstva, katero slepo rije naprej v svojo in drugih pogubo. Kdor hoče razumeti, kaj pomeni na Francoskem ukaz, nenadoma zapreti 2500 samostanskih šol, mora vedeti, kaj pomenijo za Francosko kongregacijske šole. To se pravi zatreti zadnjo sled svobode in prisiliti ljudstvo k poganstvu.

Revolucija je bila v ateizmu dosledna do smešnosti. Ko je napisala povsod na cerkvene vhode neumno laž: Liberté, égalité, fraternité, ko je izganjala vse sledove krščanstva iz šol in jih prisilila k brezboštvo, ko je duhovnikom jemala dohodke in jih dajala ateističnim učiteljem, da bi ti, kot gmotno mnogo boljše situirani stan, popolnoma izpodrinili duhovnika iz javnosti, je ljudstvo vendar še ostala pravica, da sme samo odločevati, v katero šolo poslje svoje otroke. Najhujši radikalec ljubi svojega otroka, in zato se je zgodilo na Francoskem, da so ravno oni, ki so najbolj ropotali zoper »klerikalizem«, imeli svoje lastne otroke pri jezuitih ali v kaki drugi redovni šoli. To je čisto naravno, kajti brezboštvo postaja v svojih zadnjih posledicah neumno in protinaravno.

Nastanek kongregacij in samostanskih šol je bil torej v Franciji nekaj nujno potrebnega, nekaj tako naravnega, da se res ne smemo čuditi, ako stoji danes Francija pred svetom z največjim številom kongregacij. Država sama je vedno skrbela za oni pritisk, ki je kot potrebno reakcijo rodil redovne šole.

Iz zdaj pride Combes, janičarska narava, ki vrača v samostanih prejete dobrote z besnim sovraštvom ter ukaže s silo zapreti samostanske šole, in sicer pred koncem leta,

ter vreči učence in učitelje na cesto! Klavzula, da se zapro one samostanske šole, ki niso dobile avtorizacije ali prošile zanje, malo briga surove biriče, kajti način, kako se izvaja postava, je krut in nečloveški in sovražna roka izprijene državne oblasti divja proti vsem enako. Slučaji so v nebovpijoči, ki se tu godé.

V Parizu in po deželi hodijo biriči od samostana do samostana ter zahtevajo, da se takoj vsi otroci izpuste in šole zatvorijo. Posebno proti ženskim osebam so ti liberalni kavalirji predrzni. Te biriške duše so celo zapečatile vrata pri šolah in samostanih. Takoj so se vložile tožbe proti vladi civilnim potom, in sodišča so določila, da se vrata odpečatijo.

Biriči so prišli n. pr. v neko redovno šolo. Prednica pravi, da je vložila v zakonitem roku prošnjo za avtorizacijo, naj jo torej puste pri miru. Biriči pa izženejo vse deklice iz šole. Ko prednica zahteva, da se naj poišče njena prošnja za avtorizacijo, ji ironično odgovore, da jim to nič mari.

Tako divja zdaj »svobodomiselna« družba po Franciji. Pri tem se pa dogajajo slučajji, kateri osupnejo še brezsrčne policaje. V Batignolesu pri Parizu je zavetišče za starke, kjer redovnice preakrbujejo nad petdeset bolnih stark; zraven imajo še sirotišnico. Redovnice se imenujejo »Augustines de Sainte Marie«. Kaj bo zdaj iz teh sirot, ko jih vrže država iz zavetišča na cesto? Na to vprašanje prednice je odgovoril policijski komisar oddelka »Grandes Carrières«, da bo policijskemu prefektu — o tem poročal!

»Libre Parole« poroča, da je v posameznih delih pariškega mesta nevolja ljudstva že tolika, da če bodo svoje svetokrumske roke položili Combesovi biriči na bolnišnice in sirotišnice, se ne bo stvar mirno izvršila, ampak utegne teči še kri. V ulici La Roche je redovna šola z 300 deklicami, poleg nje imajo pa redovnice tudi zavetišče za majhne otročiče. Ljudje pravijo, da se bodo s silo ustavili, če jim hoče vlada razdreti ta dobrodušna zavoda.

Iz tega položaja je jasno, zakaj so interelacije krščanskih poslancev zbudile to-

liko hrupa in vrišča. Zadelo so vlade v njeno črno vest, in želeti je le, da vztrajajo neupogljivi in da proti barbarškemu nasilju izrabijo vsa zakonita sredstva.

Zavarovanje za starost.

VII.

Tudi pri izvolitvi tabele o umrljivosti, ki bo uporabljati, bo deželni odbor dobro pomnež jako hvale vrednega svarila zavarovalnotehniškega urada moral postopati z največjo previdnostjo; bržkone se bo odločil za ono tabelo o umrljivosti, katero je uporabljalo c. kr. ministerstvo za notranje stvari pri sestavi tarif, ki so pridejane uzornemu statutu za registrirane pomožne blagajnice, in sicer ondi na podatavi 4% obrestnega merila. Ker dosedanje skušnje pri teh blagajnicah ministerstvu niso dale povoda za prenatrdbo uzorne tarife, moremo tudi v tem oziru biti popolnoma brez skrbi in to tembolj, ker bo deželni odbor k čistim premijam ustanovil še varnostno doklado, ki je namenjena v pokritje zgube, ki bi nastala iz morebitne razlike med izračunjenimi in med dejansko umrljivostjo članov zavarovalnice.

Iz spomenice državnega zavarovalnega urada, ki je bila pred kratkim predložena nemškemu državnemu zboru, se jasno razvidi, da ni posebno velik riziko, ki ga prevzamejo zavarovalnice za starostne rente, ako se uporabljajo zanesljive računske podlage — in take so brezdvomno ravno kar omenjene. Ta spomenica navaja, da imajo vse na podatavi državnega zakona z dne 22. junija 1889. l. — zadevajoč zavarovanje za onemoglost in starost — ustanovljene zavarovalnice danes deloma prav znaten prebitek založbene glavnice razun dveh (vzhodna Prusija in nižje Bavarsko). Te dve imate primanjkljaj zaradi neugodnega razvrščenja svojih zavarovancev po starosti, ki je nastalo vsled prav posebnih socijalnih in gospod. razmer prebivalcev tega ozemlja.

Ce bi se pa položaj našega kmeta in delavca v zdravstvenem in gmotnem oziru kedaj morda res tako znatno zboljšal, da se

bo njih umrljivost znižala pod normalno mero, potem bo dežela gotovo rada nosila breme, ki se ji naloži vsled te manjše umrljivosti in bi ga tudi lahko prenašala, ker bi ji pomnožena davčna zmoglost njenih prebivalcev to omogočila. Sicer pa tak slučaj ne more nastati tako nepričakovano, da bi se s pravočasno prenatrdbo tarif ne mogle odvrniti zgube.

Le mimogredé naj se še opomni, da so seveda ne preogromni stroški za ta zavod od strani dežele, ne glede na vsa druga uvaževanja, že s tem opravičeni, da se bodo z ustanovitvijo zavarovalnice stroški za oskrbovanje ubogih v bodoče gotovo zdatno znižali ter se bodo vsled tega ne malo razbremenile tudi občine. Da podpremo to trditev, navajamo le to, da so se v Mannheimu vsled vpeljave starostnega zavarovanja znižali stroški za oskrbovanje ubogih za vsakega prebivalca od letnih 3-20 mark leta 1880, na 2-30 mark leta 1893.

Po teh opazkah gledé obeh »caisses de retraites«, ki jih je prouzročilo strokovno mnenje zavarovalnotehniškega urada, naj pretresujem vsebino načrtanih pravil.

Pravila.

Ako se za vplačevanje premij ustanove določeni obroki, se zavarovanci s tem takorekoč prisilijo sčediti ter torej to brezdvomno jako blagodejno vpliva. Toda ravno tistim, ki so zavarovanja najbolj potrebni, pa ne ugaja ta določba, kajti večina teh se tudi pri najboljši volji ne more držati stanovitnih plačilnih obrov ali pa v teh obrokih ne more vselej utrpeti zneskov v že naprej določeni visokosti. Tudi se je ozirati na to, da pri določenem vplačevanju premij mnogo ljudi preceni svojo zmoglost ter se dado zapeljati, da prevzamejo bremena, katerih na daljšo dobo ne morejo zmagovati; če morajo potem te osebe znižati svoja vplačila ter se na to, kar je čisto naravno, znižajo tudi njih zaželjene in pričakovane zavarovalne rente, upade jim vsled tega srce ter širijo to malosrčnost tudi med svojimi znanci.

Vseh teh neugodnosti pa dotične določbe naših pravil nimajo, kajti zavarovancem je dano na prosto voljo, v poljubnih obrokih

LISTEK.

Spomini na sv. deželo.

Piše Ivan Knific.

(Dalje.)

Haram eš-šerif,

Jugovzhodni del sedanjega Jeruzalema zavzema hrib Morija, znan iz sv. pisma. Na tem hribu, kakor mislijo nekateri, je že oče Abraham Bogu hotel darovati svojega sina Izaka; na tem hribu je stal tudi veličastni judovski tempelj. Ker pa vrh hriba ni bil raven, so sezidali visoke kamnite podstave, zlasti še ob pobočju doline Jozafatove, proti Oljski gori. Sedanji prostor zavzema 144.000 kvadratnih metrov, skoraj 30 orolov. Ves ta prostor je ograjen z visokim zidovjem, skozi vodi 10 vrat. Tla so pokrita s kamenitimi ploščami; rastejo pa tukaj tudi visoke zelene ciprese. Vse ta kraj se imenuje »haram eš-šerif«, t. j. sveti prostor. Glavni stavbi na njem pa sta »skalna mošeja«, ali, kakor jo priprosto ljudstvo navadno, dasi napačno imenuje »Omarjeva mošeja« in pa molitvenica El Akef.

Ko smo dospeli do Omarjeve mošeje, so nas sprejeli še kolikor toliko prijazno. Prinesli so nam opanke. V turške cerkve namreč nihče ne sme stopiti v navadnih čevljih. Za snago po svojih mošejah Turki zelo skrbijo. Poleti in po zimi so tla v turških cerkvah pokrita z zagrinjali. Preden stopiš v mošejo, moraš sezuti čevlje in bosonog iti vanjo, ali pa natakni opanke. Na Jutrovem je namreč slika nekoliko drugačna, kot pri nas. Če stopimo v kako dvorano ali cerkev, se odkrijemo Turki pa klobuk obdrže na glavi, ne samo v zasebnih hišah, ampak tudi po svojih cerkvah; zato pa se zujejo čevlje. In morebiti imajo Turki bolj prav kot mi: Z grdimi čevlji onesnažimo tuje stanovanje, s klobukom pa ne.

Vstopili smo v Omarjevo mošejo. Cerkevnik, ki je takih tujcev že vajen, nam jo je razkazoval.

»Skalna mošeja« je okrogla stavba z veliko kupulo. Znotraj je taka kot vse turške molitvenice. Vsega, kar imamo v krščanskih cerkvah, pogrešamo v njih. Turki nimajo niti oltarjev niti klopi ali kaj podobnega. Imajo samo eno dolbino v steni, in pred to dolbino poklekajo in opravljajo svoje mo-

litve. Podob v svojih mošejah ne smejo imeti. Zato so pa vse stene pobarvane z okroglimi, na vse načine zaviti črtami, takozvanimi arabeskami. Tudi so na stenah napisani izreki iz korana, turškega sv. pisma.

Omarjeva mošeja je ena izmed najlepših turških cerkv, v sveti deželi brez dvoma najlepša. Četudi imajo Turki vse drugačen okus kot mi, dopade nam ta mošeja vendarle vsled svoje značnosti in ličnosti. In kaj bi tudi mohamedanci ne skrbeli za to svoje svetišče? Saj razen Meke ni zanje svetjšega mesta na svetu kot je Jeruzalem, za Kaabo v Meki je Omarjeva mošeja prva mohamedanska cerkev.

Kakor nekdanji judovski tempelj, tako stoji tudi ta mošeja prav na vrhu hriba Morije. Sredi nje zagledaš veliko sivo skalo. Pravijo, da je na tej skali Abraham hotel darovati Izaka; drugi pravijo, da je to oni kamen, katerega je mazilil oče Jakob. V evangelijih se ta kamen ne omenja. Nekateri mislijo, da je na njem stala skrinja zaveze, drugi pa menijo, da je tukaj stal judovski žgavni oltar. Mohamedanci si o tej skali pripovedujejo zelo čudne reči. Pravijo, da

visi brez vsake opore nad visokim prepodom; da zakriva vodnjak, v katerem se dvakrat na teden zbirajo duše rajnikih. Govorila je baje s prerokom Mohamedom in kalifom Omarjem. Ko je šel Mohamed v nebesa na svojem konju Buraku, — kupola se je tedaj odprla; odprtina se vidi še sedaj! — je hotela ta skala za njim; zagrabil pa jo je nadangel Gabriel in potisnil na staro mesto nazaj; zapilil je vanjo svoje prste, in te prste nam je pokazal cerkvenik, ne da bi dvomil o njih pristnosti. Pokazal nam je pa tudi kraj, kjer so molili David, Salomon in Mohamed. Ves zatopljen v molitev je nekdanji Mohamed dvignil svojo glavo; skala nad njim se je omehčala, in cerkvenik nam je pokazal dolbino, ki je tedaj nastala. »Je imel pač trdo bučo«, je pripomnil Mažar, ki je pripovedovanju cerkvenikovemu sledil kot neverni Tomaž.

Imel sem tudi izredno čast, da so mi pokazali par kocin iz Mohamedove brade. To je menda najdragocenejša svetinja v Omarjevi mošiji. »Gotovo mu jih je izpulila žena, ko sta se lasala«, se je norčeval Mažar, ki za take svete reči ni imel nikakega smisla.

(Dalje prih.)

vplačevati svojim razmeram primerne vloge. Posledica tega bo brezdvomno, da bodo zavarovalnici svoje izvanredne dohodke, ki jih sedaj nepotrebno zapravljajo, obračali v zavarovalne namene. Z vsako vlogo se pridobi neka starostna renta, ki se bo izplačala, predno se doseže določena starost; svota teh zneskov je faktično pridobljena pravica do zavarovalne rente. Vsak član zavarovalnice more torej vsikdar razvideti, če si je s svojim štedenjem pridobil že svojim potrebam primerno rento, ali pa če mora še naprej napenjati svoje moči, da doseže ta smoter.

Za določitev najnižje meje za visokost vloge bilo je merodajno uvaževanje, da bi z dopustitvijo premajhnih vplačil režijska doklada neprimerno narastla, česar posledica bi bila, da bi bilo zavarovanje ravno za tiste, ki so ga najbolj potrebni, razmeroma najdražje. Ni se bati, da bo ta določba na razvoj zavoda kvarno vplivala, kajti naša poštna hranilnica daje vsakemu priliko, da si s porabo hranilnih znamk polagoma nabere gotovo svoto ter jo potem prenese na račun zavoda.

Da se dalje za visokost rente mora v pravih določiti meja navzgor, je samo ob sebi umevno; zavarovalnica ima namreč omogočiti le manj imovitim, da svoja zadnja leta sicer skromno, pa vendar brez skrbi prežive. Pri francoski „caisse de retraites“ znaša najvišja starostna renta, ki jo je mogoče zavarovati, 1500 frankov, pri belgijski 1200 frankov, pri praškem Franc Jožefovem zavodu 720 kron, v drugem oddelku nižjeavstrijske deželne zavarovalnice za življenje in rente pa 1000 kron. Trditi se mora, da je v § 8. pravil navedena meja (10000 kron) razmeram kranjske dežele popolnoma primerna.

Štajerski deželni zbor. — Volivna reforma. — Obstrukcija.

Včeraj je imel štajerski dež. zbor svojo 27. sejo. Najprvo je posl. Ornič utemeljeval predlog, da se pri javni bolnici v Ptuj dozida drugo nadstropje ter v ta namen dovoli 21.095 kron. Predlog se izroči fin. odseku. Posl. Stallner je utemeljeval predlog, naj se okrajni zastopi odpravijo ter v tem smislu premenita obd. red in obd. volivni red. Izroči se odseku. Posl. Gerlitz je utemeljeval predlog, da se zniža cena živinske soli. Predlog se izroči gospodarskemu odseku. Trški občini sv. Lavrencij nad Mariborom se dovoli, da sme letos pobirati 106 odstotno občinsko priklado.

Nato prične zbor razpravo o volivni reformi. Predsednik naznani, da je navzočih 52 poslancev. (Dobro-klici.) Poročevalec večine dr. Link naglašja, da se je štajerski deželni zbor že večkrat bavil s premembo volivnega reda. Potreba reforme je očitna in deželni zbor jo prizna. V prvi vrsti je treba razširiti volivno pravico ter v ta namen vpeljati novo, četrto kurijo. V tej kuriji volijo vsi moški, ki so dovršili 24. leto. Drugo načelo pa je, da ostane zastopstvo interesov? Govornik trdi, da se novi volivni red ozira tudi na kmete in obrtnike, kar pa ni res, ker se cenzus ni znižal in se preveč pomnoži število poslancev mestnih skupin. Poročevalec končno sam prizna, da ta „reforma“ ni vzor; izgovarja pa se, da vlada ni dovolila večjih prememb. Vlada bi bila gotovo dovolila, da se v kmečki kuriji zniža cenzus od 10 na 8, pravo in primerno pomnoži število kmečkih poslancev. Torej Link le zamorca umiva. Za njim se oglasi konservativni poslanec Hagenhofer, kateremu vedno segata v besedo liberalca Walz in Fürst. Hagenhofer naglašja, da je deželni odbor lani dobil nalog, naj predloži volivno reformo, ki bo bolj ustregala interesom raznih stanov. Prvič je deželni odbor čakal do konca zasedanja, češ, da poslanci ne zgube tiskanih predlog! (Walz: To je šala!) Slaba šala! To se je zgodilo ker nočete prave reforme. Mi smo zahtevali najprvo, da se odpravijo privilegije veleposestva in da v skupini veleposestva voli vsak zemljiški posestnik, ki plačuje 400 kron davka, od tega pa vsaj 200 zemljiškega. Jaz ne najdem, pravi govornik, nobenega razločka med posestvi, ki so vpisane v deželni deski ali pa v zemljiški knjigi. Danes volijo mnogi židje z baroni, grofi in knezi. Da veleposestniki to

hočejo, je naravno, a ljudska stranka bi temu ne smela pritrditi. (Fürst: Vlada bi nas takoj v prvi seji razpodila!) Hagenhofer: Da, vi ste vzajemna zavarovalnica za mandate. (Walz: Z vami nočemo kompromisa.) Poglejmo mestno skupino. Zakaj niste vseh trgov in mest ustavili v mestne skupine? Do 40 trgov ni v mestnih skupinah, dasi 10 trgov voli v mestni skupini za državni zbor. (Walz: To je pa res!) Ali so v teh trgih manj izobraženi? Vzroka ni nobenega, da te trge in industrijske kraje pustite v kmečki skupini. Torej tudi v tem oziru je „reforma“ slaba. Poglejmo kmečke skupine. Graška okolica dobi samo enega poslanca, dasi je tako mnogoštevilna. (Rokitansky: Tako je!) V mestnih skupinah n. pr. je 48.000 prebivavcev in 23.226 volivcev. V kmečkih občinah pa je do 1.026.440 prebivavcev in le 97.410 volivcev. Vi torej prezirate kmečke občine. (Klici: Žalostno!)

Mi zahtevamo tajno in direktno volivno pravico za kmečke občine. (Fürst: Splošno, enako in direktno volivno pravico!) Hagenhofer: Raje, nego to, katero nam večina sedaj ponuja. Obžalujem tudi, ker vlada ne dovoli, da se ustanovi čista četrta kurija, v kateri naj bi volili samo oni, ki ne volijo v prvih treh. Mi protestiramo proti temu. Deželni zbor naj sam ustvari volivni red, kakor sam hoče. Ker je državni zbor napravil neumnost s peto kurijo, zakaj naj jo tudi mi! Tudi mi smo za splošno volivno pravico. Nikakor ne vemo, da tak volivni red ne bi bil potrjen, ker večina tega noče. Dalje je ostal stari cenzus 10 kron in tako mnogo obrtnikov in kmetov zgubi volivno pravico v tretji skupini. (Fürst: To je istina!) Vi se bojite socialnih demokratov! (Woly: Vlada ne dovoli!) Hagenhofer: Tega vlada ni rekla. Mi smo vas v državnem zboru nagovarjali, da bi se z vlado dogovorili, a niste hoteli, ker imate druge bolečine. Grof Kotulinsky zagovarja privilegije veleposestva. Konservativni poslanec Wagner jako odločno pobija načrt volivne reforme. On zahteva, da se število poslancev iz veleposestva zniža od 12 na 6 mandatov, da se v kmečkih občinah zniža cenzus na 8 kron, vpelje tajna in direktna volivna pravica, industrijski kraji izločijo iz kmečkih občin ter ustanovi nova čisto delavska kurija. Toda nemška ljudska stranka in veleposestniki nočejo take reforme, zato jih bo ljudstvo sodilo in obsodilo. Zato bomo tudi mi konservativci klicali: Ven s splošno, enako, direktno volivno pravico. Proti reformi sta v glavni razpravi govorila še Riegler in baron Rokitansky, načrt pa sta zagovarjala liberalni kmet Posch in poročevalec dr. Link.

V nadrobni razpravi večina z dvema tretjinama glasov odkloni predlog manjšine, da se število poslancev veleposestva zniža na šest mandatov. Večina odkloni tudi vse druge predloge manjšine. Liberalna kmečka poslanca Fürst in Posch glasujeta vedno z večino, Rokitansky včasih tudi s konservativci. Vršilo se je 15 glasovanj po imenih. Pri § 4. naglašja poslanec Hagenhofer, da on in tovariši ne glasujejo za pomnožitev poslancev za mesto Gradec, ako se ob enem za graško okolico ne dovolita dva poslanca. Govornik prizna, da ima Gradec pravico do več poslancev, a isto pravico imajo graška okolica in še dva okraja na Gornjem Štajerskem. Ker liberalci nočejo pomnožiti kmečkih mandatov, zapuste konservativci zbornico, vsled tega liberalci nimajo dvetretjinske večine. — Presednik je nato moral zaključiti sejo.

Češko-nemška sprava.

Iz čeških krogov se poroča: Vlada hoče le dve točki vzeti iz skupnega spravnega načrta: Da se vpelje v čeških okrajih češčina kot notranji uradni jezik in pa kurije v češkem deželnem zboru. Čehi pa nikakor ne dovolijo kurij, dokler ni gotova vsa sprava. „Narodni Listy“ pristavljajo, da vlada ne dobi nagodbe z Ogrsko, dokler Čehi ne dobé zadoščenja za 17. oktober 1899, ko sta bili preklicani jezikovni naredbi.

Odločen korak dalmatinskega deželnega zbora.

V dalmatinskem deželnem zboru je predlagal poslanec Biankini, da se črta iz datek za laško in nem-

ško izdajo deželnega zakona. Vlado zastopnik in Lahi so temu nasprotovali, večina pa je Biankinijev predlog sprejela. Za predlog so složno glasovali zastopniki vseh hrvaških strank.

Iz deželnih zborov.

Ceški deželni zbor ima velike težave s primanjkljajem v dež. proračunu. Troški se za tekoče leto proračunavajo na 51.563 774 kron, dohodki pa na 47.211.880 kron. Primanjkljaj znaša torej 4.351.894 kron, ki ga bodo morali pokriti z novim posojilom. — V koroškem dež. zboru hočejo premeniti volivni red. Po tej premembi bi štel dež. zbor mesto 37 poslancev 43, in sicer 1 virilni glas, 10 zastopnikov veleposestva, 13 zastopnikov mest in trgov, 15 kmečkih poslancev in 4 zastopnike nove četrte kurije. Celovec ima sedaj dva poslanca, a v bodoče naj bi imel tri: dalje dobe kmečke občine 1 mandat več. Koroški Nemci so seveda ohranili staro volivno geometrijo, po kateri so Slovenci potisnjeni v kot.

Kardinal Ledochowski †.

Že včeraj smo poročali, da je v Rimu nenadoma umrl kardinal Ledochowski. V ponedeljek zvečer je šel po navadi na izprehod in zvečer ob 9. uri spat. Ko pa je jutraj strežaj stopil v sobo, našel je kardinala umirajočega; zadela ga je kap. Kmalu nato je umrl. Govori se, da bo njegov naslednik kot vodja propagande kardinal Vincenc Vanutelli. Pokojni Ledochowski je bil rojen 29. okt. 1822 v Gorki, škofija Sandomir na ruskem Poljskem iz stare grofovske družine. L. 1845 je bil v Rimu v duhovnika posvečen. Kot duhovnik je rimsko stolico zastopal v Lizboni, Novi Granadi in v Bruslju. Odtod ga je papež Pij IX. poklical za nadškofa v Gneznu in Poznanjskem. Kot tak je bil primas poljski. Ker ni odobral pruskega kulturne boja, je moral v ječo. L. 1876 se je preselil v Rim; papež Pij IX. ga je že leto preje imenoval kardinalom, vsled tega ga je morala pruska vlada izpustiti. Papež Leon XIII. ga je izvolil za nadnika propagande. Kot tak je imel priimek »rudečega papeža«. Z mladeniškim ognjem je opravljal težavne posle. Razvoj misijonov v zadnjih letih je tudi zasluga kardinala Ledochowskega. Zanjega leta je bolehal na obeh, a prenašal je to bolezen z mirno potrpežljivostjo.

Reforme v Macedoniji in Albaniji?

Cetrto stoletja se govori o teh reformah, četrto stoletja si jih želi narod v Macedoniji in Albaniji. Sedaj prihaja iz Carigrada službena brzojavka, ki poroča, da ste Rusija in Avstrija pričele s skupnimi koraki, da turško vlado pridobita za reforme in se tako naredi konec neznosnim razmeram v Macedoniji in Albaniji. Reforme so že predložene sultanu in jih je baje sultan že potrdil. To vest je seveda treba vzeti na znanje z velikim dvomom. Iz Macedonije prihajajo ravno kar tudi vesti, da so zaprli 1000 oseb radi sumnje, da imajo zveze z macedonskim odborom. Mej njimi je okoli 200 duhovnikov in učiteljev. Mnogo jih je pognanih v Azijo. Vsled strahu po mestih zapirajo hiše že ob peti uri popoldne.

Demonstracija francoskih mater.

Včeraj je po razdelitvi nagrad v privatnih šolah v Parizu na stotine mater se podalo pred palačo Elysee, kjer so poslane predsednici Loubet peticijo, naj ostanejo šolske sestre na svojih mestih. Gospa Loubet je naznanila materam, da se bo peticija izročila notranjemu ministerstvu. Matere so z vso silo hotele govoriti z gospo Loubet. Policija je imela mnogo dela, da je izpraznila Elysee.

Iz brzojavk.

Francozi in Čehi. Po vsem Francoskem nabirajo doneske za spomenik češkemu kralju Janu Luksenburškemu, ki je padel v vojski pri Crecy za Francoško. — Latinskotligo hočejo ustanoviti Spanija, Francoska in Italija. Naperjena je proti Angleški. Protektorat tej ligi ima baje — Rusija. — Novo okrožnico svetega očeta napovedujejo listi v zadevi francoskega društvenega zakona. Ko ta okrož-

nica izide, prično francoski katoličan si shodi. — Burska poveljnika Botta in Delarey sta v ponedeljek iz Pretorije odpotovala v Capstadt, od koder se odpeljeta v Evropo. Mej potjo se njima pridruži tudi Dewet. — Včeraj se je poročil avstrijski poslanik na ruskem dvoru baron Aehrenthal z grofico Szechenyi. Pri poroki so bili nadvojvoda Friderik, oba ministrska predsednika, ruski poslanik in več članov visoke aristokracije. — Moravski Čehi. Izvrševalni odbor staročeske stranke na Moravskem je v ponedeljek sklenil, da se z Mladočehi pogaja za kompromis pri bodočih deželnozborskih volitvah. Ob enem pa se je izrazila želja, naj odbor stopi v dotiko tudi s katoliško narodno stranko, da bi tako vse češke stranke skupno postopale v boju proti Nemcem.

„Bob iz Kranja“.

Pod tem naslovom naskakoval je dr. Tavčar nas 4 podpisane v »Slov. Narodu« ter ob enem zagovarjal svojega klijenta Rudolfa Kokalja, zavarovalnega agenta v Kranju, napram svojim čitateljem jako na široko, dasi običajno le toženec rabi zagovornika, ne pa tudi tožnik.

Ker smo bili nekateri izmed nas do danes odsotni, nismo mogli podati takojšnjega odgovora.

Danes pa izjavljamo, da se v polemiko z dr. Tavčarjem ne bomo spuščali, kajti dr. Tavčar je imun — in poseduje vrhu tega svoj list.

Da bode pa svet izvedel čisto resnico, objavimo nastopno doslovno razsodbo prvega sodišča, katero je deželno sodišče v Ljubljani popolnoma potrdilo in sicer:

Opravično število U 253/2

18

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Kranju, odd. I. je o obtožbi Rudolfa Kokalja zoper Franceta Omerso, Karola Florijana, Ferdinanda Hlebsa in Franca Ksaver Sajovica zavoljo prestopka zoper varnost časti v navzočnosti Rudolfa Kokalja kakor zasebnega obtožitelja, zastopanega po dr. Tavčarju, prostih gorenjih obtožencev in zagovornike dr. Furlana po danes dognani glavni razpravi po predlogu obtožitelja, naj se obtoženi krivi spoznajo prestopka zoper varnost časti, razsodila tako: I. Franc Omersa ml., 31 let star, k. v., samski, trgovca in posestnika sin v Kranju, nekaznovan, je zakrivil prestopok zoper varnost časti v smislu § 487 k. z. s tem, da je dne 23. febr. 1902 v gostilnah pri »pošti« in v Engelmannovi gostilni v Kranju pravil, da je danes (23. febr.) ovadil R. Kokalja pri sodniji, da je namreč Kokalj mestno godbo ogoljufal, ker ni upisal prejetih 50 gld. v blagajniško knjigo — da je torej zasebnega obtožitelja obdolžil prestopka izneverjenja po krivem — ter se obsodi po § 493 k. z. z uporabo § 266 in 261 k. z. na 50 K denarne globe v korist ubožnega zaklada, oziroma za slučaj neiztrljivosti na pet dni zapora in po in po § 389 k. pr. r. v povračilo kazensko postopnih in izvršilnih stroškov.

Nasprotno so pa:

I. gorenji Franc Omersa, II. Karol Florijan, 45 l. st. k. v., oženjen, posestnik in trgovec v Kranju, nekaznovan, III. Ferdinand Hlebs, 37 let star, k. v. oženjen, trgovec v Kranju nekaznovan, IV. Franc Ks. Sajovic, 37 let star, oženjen, posestnik in hotelir v Kranju zaradi prestopka zoper varnost časti s 30 K globe kaznovan.

od obtožbe radi prestopka zoper varnost časti storjenega s tem, da so in sicer Franc Omersa dne 23. febr. 1902, ostali pa dne 26. febr. 1902 vložili zoper R. Kokalja, zavarovalnega agenta, pri sodniji v Kranju ozir. R. Kokalj kot bivši blagajnik mestne godbe za to godbo prejetih zneskov per 100 K in 6 K ni upostavljal med dohodke godbe, in da je pri dveh veselicah dne 2. julija in 1. sept. 1901 bilo več čistega dohodka, nego jih je Rudolf Kokalj upisal v blagajniško knjigo — po § 259 št. 3. k. pr. r. oprosti in po § 390 k. p. r. odvežejo od povračila kazenskopostopnih stroškov, v katere so zasebni obtožitelj Rudolf Kokalj obsodi.

Razlogi:

Po pripoznanju vseh obtožencev in dotičnih sodnih spisih je dokazano, da so obtoženci vložili zoper R. Kokalja ovadbe in sicer Franc Omersa dne 23. febr. 1902 pred sodiščem v Kranju, Karol Florijan in Ferdinand Hlebs v imenu odbora godbe dne 26. febr. 1902, tudi na okrajno sodišče v Kranju, Fr. Ks. Sajovic pa kot blagajnik mestne godbe isti dan na c. kr. državno pravdnštvo v Ljubljani.

V teh ovadbah trdijo in sicer vsi obtoženci soglasno, da je R. Kokalj leta 1901

kot tedajni blagajnik godbe od prostovoljne požarne brambre prejel za godbo svoto 100 K, katere pa med prejemke računa ni upošteval.

Obtoženci Karol Florijan, Hlebš in Savjovic trdijo v svojih ovadbah še, da Rudolf Kokalj prispevke gospodične Zhischman per 6 K, katere je ta vplačala meseca julija ali avgusta 1901, ni vpisal med dohodke.

Slednjič pripovedujejo ti obtoženci v svojih ovadbah, da so zaupni možje pri seji odbora godbe dné 25. febr. 1902 poročali odboru, da je bilo pri veselicih godbe dné 21. junija 1901 in dné 1. sept. 1901 več čistega dohodka, nego ga je g. R. Kokalj postavil v račun.

V teh ovadbah vidi zasebni obtožitelj prestopok zoper varnost časti po § 487 kaz. zakona.

Tega prestopka se zakrivi, kdor drugu krivično obdolži hudodelstva, pregreška ali prestopka.

Vprašanje nastane, ali je v predležem slučaju obdolžitev v smislu § 487 kaz. zak. objektivno resnična in ako se obdolžitelju pri obdolžitvi more predbacivati vsaj malomarnost.

V današnjem slučaju je po pripoznanju zasebnega obtožitelja dokazano, da je on leta 1901 kot tedajni blagajnik godbe prejel od požarne brambre za godbo 100 K, od gospodične Zhisman pa meseca julija ali avgusta 1901 6 K, da pa teh 100 K in 6 K ni postavil med dohodke, akoravno je račune sklenil vsak mesec, po odstopu od blagajniškega mesta pa sprejel to, kar mu je šlo iz njegovega računa.

Očividno je, da bi bila godba, ako bi se nedostatku ne prišlo nasled, oškodovana za 106 K.

Ravno tako jasno pa je, da se blagajniška knjiga ni pravilno vodila od zasebnega obtožitelja in da bi morala nastopiti kaznivost zasebnega obtožitelja, ako on ne dokaže, da se je od njegove strani storila pomota, oziroma, da je le po pomoti pozabil teh prejemkov postaviti med dohodke.

Glasom tusodnega spisa z 29. febr. je državno pravdnstvo kazensko postopanje proti zasebnemu obtožitelju sicer ustavilo in je vsled tega smatrali, da je zasebni obtožitelj svojo pomoto dokazal.

A obtoženci v svojih ovadbah niso predbacivali naravnost kaznjivega dejanja, marveč navajali so le gola fakta, da namreč teh 100 K in 6 K ni vpisanih med prejemke. Glede teh zneskov je torej obdolžitev objektivno resnična; resnica je pa tudi, kar trdijo obtoženci v svojih ovadbah, da so se v blagajniški knjigi našle nepravilnosti, vsled česar v teh ovadbah ni najti one krivičnosti, ki jo zahteva § 487 kaz. zak.

Ker pa je obdolžitev objektivno resnična, so pa tudi motivi, ki so vodili obtožence pri ovadbah, brezpomembni. Mogoče je, da so obtoženci deloma iz osebnega sovraštva do zasebnega obtožitelja, deloma iz politično-strankarskih ozirov napravili ovadbe in sicer baš v onem času, ko so se imele vršiti volitve v okrajno bolniško blagajno, iz katere so hoteli morda izbaciti neljubega jim zasebnega obtožitelja.

Ti motivi so, kakor rečeno, pri razsoji kaznivosti obdolžitve brez pomena, kajti vsako brez izjeme ima pravico ovaditi dejanje, ki se njemu vidi kaznivo, in zakon nikjer ne določa, da bi morale ovadbe vložiti se o kakem določenem roku, ali da bi moral drug drugemu prizanašati.

Iz teh razlogov je tudi nemerodajno, da je zasebni obtožitelj dne 24. febr. 1902, toraj po že vloženi prvi ovadbi znesek 100 kron godbenemu odboru poslal, da ga je pa ta z ozirom na že vloženo ovadbo odklonil.

Kar se tiče v ovadbah omenjenih primanjkljajev iz veselice dne 2. junija 1901 in 1. sept. 1901 trde obtoženci v ovadbah le, da so pri seji godbenega odbora dne 25. febr. 1902 zaupni možje pozvani od odbora, naj govore samo resnico, poročali in sicer Ivan Zupan, da je bilo pri veselici dne 2. junija 1901 čistega prebitka nekaj nad 50 kron in ne samo 32 kron 80 vin, kakor jih je bil zapisal zasebni obtožitelj v blagajni knjigi.

Franc Omersa je poročal, da je potem pri tej veselici še toliko prišlo ustopenine, da je on izročil zasebnemu obtožitelju skupaj 56 K 80 v čistega prebitka.

Glede veselice dne 1. sept. 1901 je izkazal zasebni obtožitelj čistega dohodka 8 K 16 v.

Pri navedeni seji sta pa poročala Anton Depoli in Jernej Subić, da je prvi izročil čistega dohodka Jakobu Killerju, kot načelniku

požarne brambre, koji pripada godba, nekaj nad 22 K in potem še 5 K.

Po zapriseženi izpovedi priča Antona Depoli, Jerneja Subić, Antona Drukar in Josipa Fusa se je sodišče prepričalo, da so navedeni zaupni možje, opozorjeni od odbornikov godbe naj govorijo samo resnico, ker bodo morda morali o tem pred sodnijo pričati, res prav tako poročali pri seji dne 2. junija 1901 in 1. sept. 1901 v svojih ovadbah navedli.

Ako so pa obtoženci v teh ovadbah zgolj samo poročila teh zaupnih mož navedli, se o tem, akoravno so obtoženci se pozneje o neistosti svojih navedb glede veselice z dne 2. junija 1902 uverili in ovadbo umaknili, vendar ne more videti nikako malomarnost pri napravi ovadbe, kajti subjektivno prepričanje obtožencev o nepravilnosti knjigovodstva obtožiteljevega, moralo je biti že zaradi dogodka glede od požarne brambre zasebnemu obtožitelju izročeni 100 K močno omajano in obtoženci glede na to niso mogli metinikakega povoda, da bi ne verjeli poročilom svojih zaupnih mož.

Glede na vse to se mora reči, da obdolžitev obtožencev manjka one krivičnosti, ki je temeljni pogoj za presojo prestopka po § 487 k. z.

Vsled tega se bili obtoženci po § 259 št. 3 k. p. r. od obtožbe oproščeni.

Obtožba zoper Franceta Omersa gre pa tudi na to, da je ta obtoženec, kakor navaja obtožitelj v svoji prošnji za kazensko postopanje z dne 5. aprila 1902 po več gostilnah javno govoril, da je zasebni obtožitelj poveril 100 K.

Po izvedbi priča Gašperja Eržen in Janjota Savjovic je v tem oziru dokazano, da je obtoženec Franc Omersa dne 23. febr. 1002 v gostilni »nri pošti« pravil Erženu, da je Kokalj godbo ogoljufal, ker 50 gld. ni vpisal v blagajniško knjigo in da je isti obtoženec isti dan v Engelmannovi gostilni Savjovicu Janjotu pravil, da je ta dan ovadil Kokalja, da je hotel godbo za 50 gld. ogoljufati.

V teh besedah, s katerimi se zasebnemu obtožitelju naravnost podtika namen goljufije oziroma poverjenja, so pač videti vsi znaki prestopka po § 487 k. z., katerega je bil Franc Omersa, ker z ozirom na dne 5. maja 1902 vloženi kazenski predlog zasebnega obtožitelja o zastaranju ne more biti govora, krivim spoznan.

Obtežilnih okolišnosti ni, olajševalno pa je, da je obtoženec deloma priznal in da še ni bil kaznovan.

Z ozirom na to bil je uporabiti § 266 k. z. z ozirom na stan obtoženca, kot trgovca pa § 261 k. z.

Izrek glede stroškov temelji na § 389 in 390 k. p. r.

V Kranju, dne 13. junija 1902.

Križaj m. p. Pogačnik m. p.

V razlogih te razsodbe je podana resnična slika cele zadeve in vsak drug komentar je toraj brezpomemben.

Florijan, m. p. predsednik,
Ferd. Hlebš, m. p. tajnik,
Fr. K. Savjovic, m. p. blagajnik.

Odlikovanje.

Planina, 20. jul.

Lepa domača slavnost se je danes vršila v graščini Haasberg: slovesna izročitev zlatega križa za zasluge knežjemu nadlogarju g. Francu Melliwa, ki je dovršil redko številno 60 let v logarski službi in mej temi 37 let pri knezu Windisch-Graetzu. Služboval je na Wagensbergu, v Predjambi, v Bukovju in od l. 1878 na Ucu, neutrudno delaven v svojem revirju kot logar in lovec. Akoravno ima že 77 let za seboj, je primeroma še zdrav in krepak. Slavnost se je tako vršila. Ob pol 11. uri je bila v grajski kapeli tiha sv. maša, pri kateri je bila pričujoča knežja rodbina, vsi uradniki in logarji ter došli gosti, namreč gozdni nadsvetnik Goll iz Ljubljane, nadzorni komisar Jellen iz Postojne itd. Po sv. maši se je vsa družba zbrala v prostorni veži in primerno razpostavila. Pl. Detela je odlikovanca nagoovoril, naglašal njegovo dolgoletno marljivo in zvesto službovanje ter zaklical najpoprej »slavo« in »weidmannsheil« Nj. Velikanstvu kot najvišjemu pokrovitelju gozdarstva in lovstva, potem pa Nj. Svetlosti knezu Hugu Windisch-Graetzu kot lastniku tukajšnjih gozdov in lovov. Vsi vdeležniki so se navdušeno odzvali pozivu in zagrmeli so mogočni slavoklici. Zdaj je zastopnik političnega oblastva odlikovancu pripel na prsi zlati križec. Svetli knez mu javno izrazi svojo popolno zadovoljnost in priznanje, zahvali g. pl. Detela za lepi nagovor in zakliče odlikovancu »slavo«, ki je enako krepko odmevala po prostorni veži. Tako sijajno počaščeni starček je bil ves ginjen. Vsi navzoči so mu čestitali in v roko segali, v

prvi vrsti trije sinovi, vsi trije v logarski službi in en sorodnik nadlogar kneza Lobkovic s Češkega. S svečano gostijo, ki je povabljen do poznega večera družila in se je pri njej rekla marsikatera vesela napitnica, se je slavnost dokončala. Gotovo je vsakdo natihome želel, da bi dosegel starost slavljenca, ki je pri tej priliki od kneza dobil naslov »nadlogarja«, v taki čvrstosti kot on. Naj se jim želje izpolnijo, odlikovane pa nosi poleg nastopajočega osmega križa še cesarski zlati križ dokaj let ter prevrne z vajeno roko še marsikatega visokorogatega srnjaka.

Jezuitska cerkev in samostan.

Iz Zagreba.

Pred kratkim smo slavili blagoslovljenje do cela obnovljene frančiškanske cerkve, a ako Bog da, bode prihodnjo spomlad blagoslovljena nova jezuitska cerkev in samostan. Cerkev, ki je prav lična stavba z dvema zvonikoma, je že dodelana. Le notranji ureditev še manjka, namreč: tlak, slikanje in oltarji. Vse to se bode dogotovilo do meseca marca bodočega leta. Tudi južni del samostana je že gotov, severni del bodo začeli zidati prihodnji teden, ker so se našli dobrotniki, da so omogočili zidavo že zdaj. Zdaj bode tudi južnoiztočni del mesta imel svojo cerkev. Iztočni del ima lepo župno cerkev sv. Petra; na Kaptolu so celo tri: stolna, župna sv. Marije in frančiškanska, a v Novej vesi je župna cerkev svet. Ivana Krstoika. Gornje mesto ima dve cerkvi, župno sv. Marka in nekdanjo jezuitsko sv. Katarine, a zedinjeni Grki imajo tudi tukaj svojo cerkev sv. Cirila in Metoda. Le zapadni del mesta je brez cerkve; razen bolniške cerkve poleg Jelačičevega trga je ni cerkve do sv. Duha, ki je pa tudi le podružnica župe sv. Marka. More se reči, da do 10.000 prebivavcev nima svoje cerkve, ker vsi ti spadajo pod župnijo sv. Marka v gornjem mestu. Sklenjeno in dovoljeno je že davnej, da se ustanovi nova župnija sv. Blaža, ki bi obsegala ves zapadni kraj mesta. Izdelani so tudi že pred več leti načrti za župno cerkev sv. Blaža, in vendar se od vsega tega ni še do dandanes nič izvelo. Prepričajo se že več let, kje bi imela stati cerkev, kajti pri dočevanju novih ulic niso znali določiti pravnega mesta za cerkev, a zdaj ga je težko najti, ker bi cerkev morala priti preveč med hišami, kar ne bi bilo lepo. Pa denarja nima mesto za zidavo; določili so že enkrat sto tisoč goldinarjev v to svrhu, toda to je vsakako premajhna svota za župno cerkev v mestu, saj se vendar zahteva, da bode taka cerkev tudi krasna umetna stavba. Mi pa mislimo, da bi se denar že preskrbel, kajti če najde mesto milijone za zidavo vojašnic, bi gotovo tudi moglo za cerkev nekaj več nego je zgoraj določena svota. Le volje je treba za to, pa vse gre. Na vsak način pa bi morala glede zidave te prepotrebne cerkve nekaj ukreniti duhovna oblast, da se to vprašanje reši, in da se da priložnost tolikim vernikom lažje opravljati svoje krščanske dolžnosti, nego je to zdaj mogoče. Nadjamo se, da bomo kmalu slavili tudi blagoslovljenje župne cerkve sv. Blaža.

Književnost in umetnost.

Puškin v Južnih Slovanih

Ruska „Imperatorskaja Akademija Nauk“ je poverila dr. Jagiću nalogo, da preskrbi zbornik, v katerem bi bil popis vseh Puškinovih del, ki so preložena na jugoslovanske jezike. Odzvali so se: Bolgar Šišmanov, Hrvat Šrepič in Slovenec Prijatelj, ki so popisali vsak iz svojega slovstva Puškinove prevode. Prijatelj našteva vse pesmi, ki so prevedene iz Puškina na slovenski jezik in jih tudi ocenjuje po njih vrednosti.

Izpred sodišča.

Brat brata okradel. Janez Judež iz Količevega je šele 21 let star, a bil je že radi goljufije in tepeža kaznovan. Dne 16. maja t. l. je porabil to lepo priliko, da je v odsotnosti svojega brata istemu iz zaklenjene škrinje pobral srebrno uro z verižico, 1 zlat prstan in 20 K gotovine, kar on tudi vse sam priznava. Obsojen je bil na 7 mesecev težke ječe, poostrene z enim postom vsacih 14 dni.

Zaradi enega štefana vina je prišlo dne 20. maja v Matjanovi krčmi v Lazih do prepira in tepeža. 29 let stari Jože Volkar iz Žgor. Tuhinja se je jezil na svojega brata Pavleta o priliki, ko je ta naročil še en štefan vina in mu očital, kaj je tega treba, da on za druge plačuje. Pričel se je prepir, za katerim je sledil tepež. Jože Volkar zagrabil stol in udaril svojega soseda enakega imena po obrazu tako, da mu zlomil po izreku zvedencev levi podočni obok. Bil je krivim spoznan in obsojen na 3 mesece ječe, poostrene z 1 postom vsacih 14 dni.

Suknjeni »rekelo« si je prilažil zaradi tatvine že kaznovani Janez Mekina z Raketa. Služil je lanske leto na Bregu za

hlapca in tu si je v glavo ubil, da bi utegnil Sivca »rekelo« njemu prav biti, zato si ga je tudi vzal. Ker se pa Janez Mekina raje potepa, kakor dela, ni torej čuda, če sta se z orožnikom na cesti srečala, katerega je pa s tem hotel prevariti, da mu je povedal napadno ime, kar mu seveda orožnik ni verjel. Obsojen je bil na 2 meseca težke ječe, poostrene z 1 postom vsacih 14 dni.

Šolske vesti.

»Slovenska Šolska Matica«. Ker se bodo začele društvene knjige za leto 1902 v kratkem tiskati, tako da izidejo vse kako proti koncu tega leta, je treba že zdaj določiti število letošnjih društvenikov »Slov. Šolske Matice«. Zato prosi odbor gg. poverjenike, da vsaj do konca julija t. l. naznanijo odboru svoje člane in pošljejo zanje letnino po 4 K. — Za letos izdajo društvo veleznanimive knjige: 1) Pedagoški Letopis; 2) Zgodovino (2. snopič) in 3) Učne slike k čitankam. — Razen tega založi »Matica«: Slovenski jezik. Vadnica za tesno združeni pouk v slovnici, pravopisu in spisu. V 5 zvezkih. Spisala H. Schreiner in dr. J. Bezjak. Letos izideta prva dva zvezka. — Obenem se prosi, naj se pošiljajo dopisi administrativne vsebine tajniku g. nadučitelju Fr. Gabršku, denar pa blagajniku g. gimn. ravnatelju Andr. Senekoviču v Ljubljani. — Za l. 1901 izdane knjige je še dobiti pri društvenem odboru.

Odbor.

Napredek hrvaške državne gimnazije v Pazinu. Poroča se nam: Učencev v treh razredih je bilo 139. I. razred: 4 z odliko, 31 prvi red, 2 drugi red, 2 tretji red, 1 popr. (učencev 40). II. razred: 4 z odliko, 33 prvi red, 3 drugi red, 6 popr. (učencev 46). III. razred: 2 z odliko, 43 prvi red, 2 drugi red, 5 popr. (učencev 53). — V prihodnjem šolskem letu se odpre IV. razred. Odpre se tudi pripravnica za hrvaško učiteljsko. Torej bodo v tako malem mestu dve gimnazije in učiteljske.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. julija.

Izjava vrhniške dekanije. Duhovniki vrhniške dekanije, v polnem številu zbrani na mesečni konferenci v Horjulu, protestujejo z vso odločnostjo proti sramočenju o zlorabi spovednice, izrečenem v deželnem zboru kranjskem. Zajedno izrekajo zahvalo in neomejeno zaupanje neustrašenim bori-teljem za čast cerkve in duhovnikov. — Lovro Gantar, dekan.

Občni zbor »Katol. tiskovnega društva« bo jutri, v četrtek, ob 10. uri dopoldne v biblioteki knezoškofovske palače (v II. nadstropju proti cerkvi).

Občni zbor slovenskega katoliškega političnega društva za radovljanski okraj se je vršil preteklo nedeljo popoldne na Jesenicah. Tajnik đ. gosp. župnik Mrak je v svojem poročilu omenjal velikih uspehov, katere si je društvo priborilo pri deželnozbornih volitvah. Naš kandidat g. Pogačnik je dobil 1230 glasov, dočim je nasprotni lib. kandidat dobil samo 387 glasov. Dosedanja liberalna kandidata v tem okraju sta baje izjavila, da več ne kandidirata. Tako bo treba lib. kand. v tem okraju z leščerbo iskati. Glede organizacije stoje na prvem mestu v okraju Gorje, kjer deluje neumorni đ. gospod župnik Ažman. Tu je tudi največje število »Domoljubov«. Z vstrajnim delom bi lahko tudi drugod dosegli tolikih uspehov. Zato — povsod na delo! Vse volitve, o katerih so upili nasprotniki, koliko denarja smo zanje izdali, izkazujejo malenkostne stroške 26, reci šestindvajset kron. Pri volitvi odbora se je povdarjala misel, naj dobe v odboru tudi delavci svojega zastopnika, kar je bilo soglasno z velikim odobravanjem sprejeto. — V odbor so izvoljeni gg.: Jan. Berlio, Peter Rozman, Luka Hafner, J. Vurnik, I. Pristavec, J. Ažman, M. Mrak, Žumer, Jož. Pogačnik, Avgust Sinkovec. Na obč. zboru se je odločno odobral nastop katoliško-narodnih poslancev, katerim se je izreklo popolno zaupanje.

Umeščenje novega kanonika. C. g. dr. Ferdinand Čekal, župnik preserski, bode prihodnji petek po korarski maši kot Lambergov kanonik tukajšnje stolne cerkve slovesno umeščen.

»Naši liberalci.« Ta knjižica se naroča pri »Obrambnem društvu«, proti takojšnjemu uplačilu. Izvod velja 40 vin., na 10 izvodov se en izvod navrža. Za Ljubljano se knjižica dobiva v prodajalnici »Katoliškega tiskovnega društva« (pri Ničmanu) Kopitarjeve ulice.

S sv. Gore pri Gorici se nam poroča: Sv. Gora je Tržačanom nižjih in višjih stanov od nekdanj najbolj priljubljena božja pot. Zadnji ponedeljek je v spremstvu novomeškega gosp. prošta dr. Eiberta prihitel semkaj tudi novi tržaški škof premil. gospod dr. Nagl, da priporoči pred nastopom težavne službe in svoje nebeški Materi. Po sv. maši je ogledal popravljeni samostan in novo romarsko hišo, ki je sedaj že urejena za prenočišče. Pred odhodom je šel na grob ranjkega kardinala Missia in molil za blagor blagega pokojnika. Prihodno nedeljo 27. t. m. bo prišla na sv. Goro mnogobrojna procesija iz Gorice in Furlanije, katere se udeležijo večina vsi delavski stanovi. Govori se, da pride ta dan tudi novi goriški nadškof, premil. monsg. Jordan sem gori.

Dvojezični ulični napisi v Šiški. Nemški listi naznanjajo, da bodo novi ulični napisi v Sp. Šiški dvojezični. Šiško so radi nekateri proglasili za najbolj »narodno«; ako pa imajo nemški listi prav in je sedaj večina v obč. zastopu storila zgoraj omenjeni sklep, se je pač precej oddaljila od nekdanje narodne zavednosti Šiščanov. Razmere na Kranjskem bodo pač jasno osvetljevali dvojezični napisi v — Šiški!

Pri volitvi v okrajno bolniško blagajno v Radovljici so zmagali pristasi katoliško narodne stranke.

Slovensko delavsko društvo na Prusku. V Hambornu na Prusku se je ustanovilo slovensko delavsko društvo, ki šteje že 47 ugov. Na dan sv. Barbare upajo društveniki že imeti novo zastavo. Blagim dobrotnikom v domovini, ki so društvu naklonili potrebnih knjig in časopisov, se ono najsrčneje zahvaljuje. Prav posebna zahvala pa preavtemu ljubljanskemu knezoškofu.

Iz šole za šolo. Z Gorenjskega nam piše prijatelj šole in šolske mladine: C. kr. deželni šolski svet je v zadnjih letih ukrenil marsikaj dobrega, kar odobrava vsak mladinsoljub, naj je učitelj ali ne. Toda z vsakim odlomkom pa tudi ne moremo biti zadovoljni. Tako n. pr. je v naših krajih prav hud udarec starišem, da se odslej pričinja ponavljajna šola že začetkom šole v septembru, ko kmečki stariši najbolj potrebujejo svoje otroke pri delu. Marsikateri učenec si je pa tudi do jeseni lahko priuščil kot pastir gorko obleko za zimo, česar zdaj ne more, ko mora hoditi v ponavljajno šolo. Ne delajmo si nadej, da v teh urah čudesa delajo v raznih predmetih. Največjo nevoljo pa je napravil pri učiteljstvu in stariših ukrep deželnega šolskega sveta, ko je skril počitnice o Božiču in dejal »ad acta« stari šolski praznik sv. Alojzija. Znan veljak pri nas, ki pa je do duše naprednjak, je rekel, da se glede svojih otrok ne zmeni za ta — recimo — čudni ukrep dež. šol. sveta. Božičnih počitnic se pač vsakdo veseli, in veselil se jih je tudi naš sedanji c. kr. dež. šolski nadzornik in gotovo tudi gosp. Pezdnič. Teh lepih počitnic bo zdaj le eden dan, ker se prvi dan rabi za odhod domu, praznik sv. Štefana pa za žalostno pot v klopi. Šolske prostore pa homo snažil, na — božični dan! To je pač radikalno in priporočati je tudi drugim kronovinam, ker smo mi Kranjci do cela prepričani, da od slej dobimo vsaj nekaj ministrov iz naših šol, kar pri starih počitnicah ni bilo mogoče. Gospodom doli okrog železne mize in drugim merodajnim faktorjem to-le predlagamo: Veliko pohujšanje se godi — in dež. šolski svet menda tega ne vé — ker se dopušča, da šolska mladina brez potrebe poganja živino k oplenjenju. Veliko pohujšanja se zgodi, ko šolska mladina zahaja na svatovščino in žal, tudi pri »straži« mrličev. Na svatovščinah se pohujšuje mladina večkrat z nesramnimi govori in zastruplja s pijačo. To je rakrana in to odpravite, ki imate moč in oblast, potem se poboljša mladina in starodavnih počitnic ne bo treba krajšati. Hic Rhodus!

Dr. Dinko Vitezić, odlični vodja istrskih Hrvatov, praznuje dne 24. t. m. v svojem domačem krogu na Krku 80letnico svo-

jega življenja. Bog ga ohrani Hrvatom in Slovincem še mnogo let!

Na taboru v Šmarjah pri Jelšah bo govoril tudi dr. poslanec dvorni svetnik g. dr. M. Ploj. Tabor bo zaključila manifestacija za slovensko vseučilišče.

Uravnava plač diurnistom. »Wie ner Ztg.« je objavila naredbo skupnega ministerstva, ki uravnava plače diurnistom. V državni službi je okoli 12.700 diurnistov. Od teh jih okoli 7000 dobi gotove mesečne plače. Vlada pa pripravlja uravnavo plač tudi za davčne izterjevalce, katerih je okoli 800, in za razne pomočne služabnike. Stevilo vseh, katerim bodo v kratkem plače zboljšane, znaša nad 20.000 oseb. Plače se razdele v pet vrst po krajih in službeni dobi. Plače prve vrste — službena doba 3 do 6 let — 75 do 100 kron na mesec, druge vrste (6 do 10 let) 85 do 115 kron, tretje vrste (10 do 15 let) 95 do 130 kron, četrte vrste (14 do 20 let) 105 do 140 kron, pete vrste (nad 20 let službe) 115 do 150 kron. Dalje dobe pomočni služabniki dnevnine po 3 krone, 2 krone 60 vin., 2 krone 40 vin. in 2 krone 20 vin.

Češki pevci na Kranjskem. Praško pevsko društvo »Hlahol« priredi sredi meseca avgusta izlet na Bled, v Ljubljano, Postojno in Trst. Na vseh štirih krajih priredi koncerte na korist podpornega društva za slovanske dijake v Pragi.

Pri pozdravu — smrt. V Ormošnjicah se je zgodila včeraj strašna nesreča. Posestnik Avgust Stangl je prišel z lova domov. Na stopnicah mu je podala žena roko. Stangl je segel po ženini roki, pri tem pa je padel, puška se je sprožila in strel je zadell ženo v glavo. Žena je smrtnonevarno ranjena.

Toča z viharjem. Iz Boštanj se nam poroča: Tukaj smo imeli včeraj dne 22. julija hud naliv s točo. Ob 6-55 je pričela padati in padala do 7-15. Škoda je po pripovedovanju ljudstva občutna. Smer viharju je bila od severozahoda proti jugovzhodu. V osmih dneh je ta naliv že drugi; po nekaterih krajih je napravil še večjo škodo, kot pa zadnji z dne 15. julija, dasiravno je bila toča to pot drobna in naliv ne tako silen.

Iz Adlešič 20. julija. Minuli četrtek 17. t. m. popoldne ob 5. uri imeli smo pri nas hudo uro, med katero je padala tudi toča. Ker je padala le dobrih 5 minut in med dežjem, ni napravila drugod posebne škode, le v Veliki Plešivici je uničila skoraj vse grozdje in tudi trte, da bo škoda še prihodnje leto, ker ne bo previjačev. Precej je pobila tudi na Bednju in posebno v Suštaricah, na Preložniku in v Mali Plešivici. — Letos je škoda po vinogradih še tem občutnejša, ker je kazalo grozdje prav lepo, kakor že več časa ne. Pripomniti še moramo, da so začeli po naših streljarnicah prekasno streljati, ko je toča skoraj že padala. Pripoznat pa tudi moramo, da je prišla nevihta tudi tako hitro, da se ni nikdo nadejal kake nesreče.

Lepi uradniki. Iz Pazina se poroča, da so za predlog županov v obč. seji naj se izreče cesarju zahvala na darilu 1000 K za novo cerkev, glasovali vsi občinski zastopniki, razven dveh c. kr. mož, Rovisa in dr. Ceha. To je pač mogoče samo pod sistemom v Istri.

Od strele zadeto dekle Marija Peternele v Idriji je po 37urni nezvesti izdihnila.

Vihar. Po Homcu, Nožicah, Šmarci in Volčjem potoku je divjal v ponedeljek zvečer tako silen vihar ob groznem gromenju in nalivu, da je sadno in gozdno drevje ruval s korenino, kozolce podiral ter napravil škode več tisoč kron. Takega še ni bilo od dne 6. avg. 1896.

V stalni pokoj je v Macincih v Medjimurju blizu Središča stopil pretečene dni tamošnji učitelj in voditelj ljudske šole g. Janez Cinzek, ki je tam vobče spoštovan od vsega prebivalstva.

Planinska vest. Prvi turist na Ojstrico dospel je letos 18. t. m. g. Stanko Marin, c. kr. vad. učitelj iz Maribora brez vodnika in dva nemška Celjana z vodnikom Kramerjem.

Utonil je pri kopanju v Teharjih 17. julija sedemletni Anton Vengust.

K nemški pevski slavnosti v Gradcu pride prihodno nedeljo 1097 nemških društev v 11.258 pevci.

Strele je v ponedeljek udarila v zvonik cerkve v Zupinah na Goriskem. Zvonik se je podrl.

Koroška deželna zavarovalnica za živinorejo je imela v preteklem letu 3443 kron primanjkljaja, ki se bo pokrila iz deželnega zaklada.

Ogenj na barju. Dne 15. julija je pričelo goreti v šupi tik skednja Marije Škafer. Ogenj je že švigal do slamnate strehe kake 3 m. visoko. Bila je velika nevarnost za bližnja poslopja. Priskočil je na pomoč sosed Anton Jevce, kateremu se je posrečilo ogenj pogasiti in tako preprečiti veliko nesrečo.

Kranjsko društvo za varstvo živalij je predložilo svoja pravila že vladi v potrenje.

V drugi izdaji je izšla v torek, dne 22. t. m. ob 4. uri 40 minut iz temnih oblakov huda toča ter se izsula nad St. Lambersko župnijo. Zopet je bilo vse belo po tleh, kakor po zimi. Bog se usmili!

Umrli je na Dunaju g. Josip Bianzani, c. kr. pismonoša v pokoju, doma iz Planine na Notranjskem. Odlikovan je bil z zlato in srebrno svetinjo za hrabrost.

Nagla smrt. Iz Gorice se poroča, da je nagloma umrl bivši likvidator pri »Montu-g. Knipfer. Zadela ga je srčna kap.

Samomor učitelja v Celju. Dne 21. t. m. ob pol 12. predpoldne prerezal si je vrat Ferdinand Kietzl, učitelj v pok. Rojen je na Češkem. Ostavil je, kakor se govori, v Budapešti ženo in otroke. Bival je v Celju kot letovišnik. Vzrok samomora sedaj še ni znan.

Prodaja poslopja celjskega okrožnega sodišča. Državni erar je kupil od mestne občine poslopje celjskega okrožnega sodišča za svoto 260.000 K.

Zabranjena nesreča na železnici. V sredo se je javil pri celjskem redarstvu hlapec Franc Irga, ki je na progo železnice Velenje-Spodnji Dravograd položil velik kamen, ker je bil baje radoveden, kako ga bo lokomotiva vrgla v stran. Pri tem pa je bil zasačen in pregan od dveh mož, ki sta odstranila kamen. Javil se je sam redarstvu, ki ga je oddalo celjskemu okrožnemu sodišču.

Vinorejci propadajo. Iz Krškega okraja nam piše vinorejec: Z velikim trdom so si nekateri vinorejci v Krškem okraju obnovili svoje vinograde z ameriškimi trtami. Žal, da je na mnogih krajih zopet toča potolkla. Imamo sicer nekatere strelske postaje, ali toče le ne ubranijo. Poleg lepih vinogradov pa je še več pustih in golih gričev, posebno okoli Bučke. Ljudstvo je popolnoma obubožalo, da iz svoje moči ne more obnoviti vinogradov brez vsake podpore. Posestniki prosijo za brezobrestna posojila, ali mnogi brez uspeha. Lani je v Krškem okraju prosilo posojil nad 300 prosilcev, dobilo pa jih je le 23. V bučenski občini se jih je oglasilo nad 60, dobili pa so le trije. Kdo je mačeha, ki otrokom obljublja kruha za delo, pa jih pusti stradati? Mnogi vinogradniki so letos prišli v zadrego, ko je bilo treba plačati delavce za rigolanje, pa niso imeli denarja. Zato ni čudno, da se ljudstvo trumoma izseljuje v Ameriko.

Devet ustanov za kranjske učitelje: Za leto 1902 je razpisano šestero ustanov prof. Fr. Metelka za učitelje na Kranjskem po 48 kron in troje ustanov bivšega vrtnarskega društva po 75 krcn 60 vin. Opravičeni za prve ustanove so pravni, vestni, slovenščino in ljudskih šolahskrbno goječi in z vrtnarstvom se baveči učitelji. Za druge ustanove pa so opravičeni učitelji, ki so oskrbovali šolske vrte ter dajali pouk v vrtnarstvu. Prošnje učiteljev iz ljubljanskega, postojanskega in novomeškega okraja je poslali najkasneje do 31. julija t. l. predpisanim potom deželni vladi.

Ljubljanske novice.

Oficijal Šorn — zginil. Jetniški oficijal g. Šorn s tukajšnjega Zabjaka je zginil, ne ve se kam. Boje se, da bi g. Šorn ne izvršil samomora, ker ga je jako užalostilo, da ni avanziral pri imenovanju za oskrbnika v novem sodnem posloju. Na mestu, na katerega eno je on reflektiral, sta bila imenovana gg. Rabič in Zoratti. Gosp. Šorn je zapustil listek z besedami, da se ga več ne bo videlo in z dvema goldinarjema »za pot« deklici Pirnat iz Kranja, katero je imel pri sebi, ker so mu lastni otroki pomrli.

Tatica. Neža Alt in Rozalija Cvelberste bili pri Tržkarici v Rožnih ulicah na stanovanju. Neža Alt se je obleka Cvelberjeve tako priljubila, da je porabila priliko, ko je imela Cvelberjeva odprt kovček in je pokradla obleke za 11 kron. Danes zjutraj ji je v stanovanju vzbudila vest postava stražnika Simona Verhunea, ki je Altovo odvedel na rotovž.

Novo ure. Tukajšnji trgovec gosp. Fran Čuden prodaja ure, katere tudi vsakdo, ki ni vešč urarstva, lahko sestavi. Raznim sestavinam je priloženo navodilo. — Več o priliki.

Ljubljančani v Škofji Loki. Pevsko društvo »Ljubljana« priredi prihodno nedeljo ob 4. uri popoldne veselico na Stemarjih v Škofji Loki. Vstopnina 40 h.

Pri zgradbi škofovih zavodov se je ponesrečil zidar Andrej Selak iz Maribora. Prepoljali so ga v bolnico.

Aretacija. Policija je aretirala bivšega računskega narednika 87. pešpolka Andreja Cvetkoviča radi goljufije in nekega Petra Morettija, ki je ulomil v nek železniški voz na dolenskem kolodvoru.

Zopet elektriška železnica. Pred elektriško železnico se je splašil nek topničarski konj in vrgel topničarja raz sedla.

Sinove grožnje. 18letnega Karola Lampiča na Karolinski zemlji je silila mati, naj se poprime dela in naj ne postopa. Lampič pa ima filozofijo nekaterih »ljubljanških srajc« in je zato odgovoril naj dela živina, on pa, ki je na dveh nogah, pa ne bo delal. Razbil je materi vse pohištvo in upil, da umori sestro in nje. Mati je jokaje po trgu pravila o sinovih grožnjah, nakar je policija aretirala surovega fantalina.

Z južnega kolodvora se je odpeljalo v Ameriko zopet 26 oseb.

Nesreča kolesarja. Franc Bučar, kurjač, se včeraj ni mogel hitro ogniti na Krakovskem nasipu poštnevo vozu, stisnil se je k zidu, kolo pa je prišlo pod voz, ki je kolo zelo poškodovalo.

Pojav na nebu. Včeraj okolu pol 9. ure se je na zahodni strani neba videl svetel jako velik pojav v paraboliki obliki na nebu. Nakrat sa je pojav razločil in je padal 40 sekund kot raketa v nižino ter je zginil za oblaki. Spodnji del je bil podoben velikemu meteorju.

Cirkus Enders pride že koncem tekočega meseca v Ljubljano in priredi tu 30 predstav.

Razne stvari.

— **Najnovejše od raznih strani.** Lucheni ni zblaznel. Iz Geneve se oporeka vesti, da bi bil Lucheni zblaznel. On je še vedno v zaporu, a ni blazen, pač pa semtertje jako razburjen in surov. — Policijski lov na Humberto ve velja vsak dan 500 do 1000 frankov. — Sedmič radi razžaljenja Velikanstva obsojen je bil te dni v Piznu krovac Adalbert Spiler. To pot je dobil pet let težke ječe. — Zopet nesreča na samoborski železnici. Na samoborski železnici je bil včeraj povožen konduktor Serkedič. — Novi sultan v Sanzibaru je eden najmanj izobraženih vladarjev, dasi so ga pošiljali v razne šole, mu ni hotelo nič v glavo. Povsod je bil zadnji med učenci. — Žrtev poklica. Orožniški vodja Polak je v Solka na Ogrskem zasledoval nekega tatu, ki je pred njim bežal. Orožnik se nakrat spodtakne in pade. Tat se obrne in orožniku prekolje s sekirno glavo. — Cigani in avtomobil. Cigani v Ameriki so jako napredni. Ciganski glavar Tom Bircetek potuje ondi s svojo rodbino v velikanskem avtomobilu, v katerem je kuhinja, spalnica in soba za stanovanje. — Strašna nesreča. V Saverguane je trgal nek deček na nekem vrtu sadje. Lastnik vrta je priletel na vrt. Deček se je ustrašil; skočil z drevesa in se — nabodel na kol ob ograji. Umril je v velikih mukah. — Reka Mississippi v Ameriki je poplavlila okolico kraja St. Louis. Škoda je 6 milijonov dolarjev. — Nesreča na Volgi. Pri vasi Berezniki se je podrla na Volgi plov, na kateri je bilo 80 poljskih delavcev. Samo 25 delavcev se je rešilo iz vode, ostali so utonili.

Boj proti trgovini z deklicami. Dne 15. m. se je sešel v Parizu mednarodni kongres, ki ima nalogo pečati se z vprašanjem, kako in skakimi sredstvi se je boriti proti za človeštvo skrajno sramotni trgovini z deklicami. Avstrija je poslala kot svoje zastopnike na ta kongres sekojskega šefa v justičnem ministerstvu dr. pl. Schrota in dvornega svetnika dr. Friebeisa. Kakor poročajo listi iz Frankobroda ob M. se je nedavno ondi vršil shod nemških rabincev, ki je sklenil opozoriti galiske rabine na to sramotno trgovino in jih bodriti, da naj napovedo in bojujejo najstrožji boj proti taki kupčiji. Ob enem se govori, da se sklido v Galiciji, kjer jako cvete ta trgovina, shod odtodnih rabincev, ki se bo v to svrhu podrobneje pečal s to zadevo.

10.000 kron v strgani vreči. Neki zelo premeten Berolinec cele noči ni mogel

spati, ker je bil v vednem strahu, da ga ne bi kdo okraдел. Da bi bil pred tatovi veren, vzeli je stare cunje, zavil vanje vrednostne papirje v vrednosti 10.000 kron in je vse skupaj nesel v podstrešno sobo. Nato se je globoko oddehnal, ker je bil prepričan, da ne bo nobeden iskal njegove tisočake med staro šaro. A naredil je račun brez — žene. Njegova žena je bila skrajno snažna. Brž ko je v podstrešju zagledala kopo cunj, takoj jih je nekemu starinarju prodala za cel — groš. Ko je premeteni Berolinec prišel čez par dni nato v podstrešje, zapazil je, da so cunje in njegovi tisočaki zginili. Na njegovo tarnanje priletela je žena, ki ga je začela tolažiti, da naj ne joka za staro šaro in mu je še v tolažbo pokazala groš, katerega je skupila za cunje. — Starinarja še do sedaj nista mogla najti.

Misteriozen umor. 15. julija se je peljal znani pariški zdravnik dr. Ordenstein proti Versaillesu. Kar na enkrat se oglasi varnostna vrh in brzovlak se vstavi sredi pota. Ko so preiskali vozove, našli so v nekem kupeju imenovanega zdravnika ležati težko ranjenega v krvi. Poleg njega je stal nek neznanec s krvavim nožem v roci. Zdravnik je še živel in je rekel prišlecem: Jaz sem ravnokar postal žrtev atentata. Trebušna mrena mi je popolnoma prebodena. Prenesite me v bolnico Beaujou! Morilec se je branil imenovati svoje ime, vendar se je posrečilo dognati, da je isentichen z F. Chabaniex, poštnim uradnikom z letno plačo 1200 K. Morilec na vsa vprašanja molči, le toliko je povedal, da je sam v kupeju potegnil za varnostno vrh. Kolikor se da dognati, je bil morilec pripravljen na umor, ker je nalašč zato kupil nov nož in da je na postaji kupil svoj biljet tik za dr. Ordensteinom. Ko so ga spraševali, kaj da ga je privedlo do umora, je zaklical, da ga naj ne sprašujejo ker bo tako kmalu umrl, ker se je zastrupil. Dali so mu protizdravilo. Dr. Ordenstein umrl je drugi dan v bolnici. On morilca ni poznal in ni nikoli imel z njim opraviti.

Poneverjenje. Iz Gorlic se poroča, da je blagajnik silberberške hranilnice, Niemann, poneveril pol milijona mark.

Raiffeisenov spomenik v Heddesdorf Neuwiedu. Dne 10. julija t. l. so odkrili v Neuwiedu ob Renu na Nemškem spomenik Frideriku Viljemu Raiffeisenu. Tudi slovenski zadrugetarji se vesela tega dneva, kajti, če kdo, zaslužil, je veliki prijatelj in dobrotnik ljudstva Raiffeisen, dostojen spomenik. Kmetijsko združništvo se je pri nas tako lepo razvilo, kakor sicer malokje, temelj vsemu kmetijskemu združništvu pa so Raiffeisnovke.

Hrvatska tvornica razglednic. Kako znamenit trgovinski predmet so razglednice, svedoči najbolje to, da je na Hrvaskem trdka, ki je v zadnjih 10 mesecih naredila nad 4.000.000 razglednic, od katerih se je en četrt razprodalo po Hrvaskem, ostale pa so romale na Dunaj, London in Paris. Mesečno pride na Hrvasko in Slavonijo 2—3 milijone razglednic, ki reprezentirajo vrednost do 60.000 K.

Tobačni konzum v Avstriji je imel v l. 1901 dohodka 2.116.111.196 K, dočim je l. 1900 imel dohodka 2.134.471 kron. Šmoki in domači tovarni je bilo pokajenih 1.267.512.000, cigaret 3.088.129.000 napram 2.895.252.000 v l. 1900. Največ se je pokajalo „kratkih“ (535.670.586), dalje kuba cigar. Od cigaret se je največ pokajalo »dram« (1.406.680.900) in »sport« (1.128.792.450).

Čuden blisk. V Fione, v majhnem belgijskem mestu, so ravno prav pridno plesali, kar naenkrat udari strela v hišo. Plesalci in plesalke so kar okameneli na svojih prostorih. Ko so se zopet zavedli, so s strahom zapazili, da so postali črni ko zamorci. Strela je šla namreč skozi dimnik v zemljo in je pri tej priložnosti vse saje razpršila po plesni dvorani. Razun par osmojenih oblek ni bilo nobene druge škode.

Skrivnost — Donave. 12. julija so potegnili iz Donave dve trupli, moško in žensko, ki ste bili tesno med seboj zvezani. Moški je star približno 22—24 let. Perilo nosi znake »G. A.« Ženska je videti 2 leti mlajša.

Trije dunajski postreščeki so se dogovorili, da jo udarijo peš proti — Petrogradu. Vodil jih bo postrešček Herman Klein, ki je zmožen slovanskih jezikov. Po potu bodo prodajali razglednice s podobo Štefanske cerkve. Odrinejo že ta teden.

Smrten bčelin pik. Iz Gmunden se poroča, da je grofica Karolino Belcredi, bčar ekselence grofa Riharda Belcredi, pičila bčela v prst. Prst je kmalu nato začel otekati in pokazala so se znamenja krvnega ostrapljenja. Le hitro poklicani zdravnik je preprečil vsako daljno nevarnost.

Boj kot. Lemberški časniki poročajo o nekem posebnem bojkotu, ki se ondi vrši. Fml. Galgotzy je namreč svojim vojakom prepovedal se sprehajati po »Gradu« in po neki ulici, katero je zaznamoval kot »vojaštvu neprijazno.« Posebne patrulje so dobile nalogo paziti na to, da ne prestopi kakšen vojak kako »vojaštvu neprijazno« cesto.

Na potu v Sibirijo je znani ruski častnik Grim, ki je bil oboje radi veleizdaje. Spremlja ga na potu močna straža. V Sibiriji ostane 12 let.

Novi velikanski goljufiji se prišli na sled v Parizu. Ondi je neka banka večje število vrednostnih papirjev, glasečih se na neke španske zlate rude, ki vplah ne eksistirajo, spravila v promet in na ta način oškodovala ljudstvo za 7 milijonov kron!

Edisonov akumulator. Edison javlja v nekem severoamerikanskem listu, da dela sedaj poskuse z nekim akumulatorjem, ki bo v bodočnosti proizvedel velikanski prekrat. Stirje večji poskusi so se mu dobro obnesli. Sedaj poskuša še, ako more akumulator sprejeti elektriko, ki bi zadostovala za pot 5000 angl. milj.

Nov prerok! V Adorcu v Slavoniji vstal je nov 19 let star »prerok«, ki pripoveduje, da ga je angelj vzbudil iz spanja in ga peljal v cerkev v Bresin, kjer je dobil kolajno z napisom: »Zadnje potovanje Jezusa.« Ko ga je negova mati v cerkvi v Požegi ravno zbranimu ljudstvu pokazala, je kar naenkrat izpred oči ljudstva — izginil. Ljudstvo s strahom pričakuje, kdaj da pride obljubljeni prerok.

Mladenč — z živorebrnimi solzami. Medicinski listi poročajo sedaj o nekem posebnem slučaju. Nekega 25letnega mladeniča so zdravili z živim srebrom. Posledica tega je bila, da so mu začele teči živorebrne solze. Ker bolnik radi tega ni mogel gledati, šel je v bolnico, kjer so ga zdravili z jodom. Čez 15 dni je točil že navadne solze.

Angleži in Buri. Dne 19. t. m. se je vršil v mestu Žižkovu krvav tepež med Angleži in Buri. Ondotni šolarji so se namreč razdelili v dva sovražna taborja, ki sta se do krvavega spoprijela. Polena in kamene je padalo na vse strani, da je kmalu kri porudečila zemljo. Ker se je boj poostiril do skrajnosti, bila je hitro poklicana policija, pred katero so se Buri in Angleži složno spustili v beg.

Edvard VII in štajerski delavec. Nek priprost delavec je zbolel pred kratkim časom za vnetjem črev, torej za isto boleznijo, kakor angleški kralj. V bolnici ga je ondotni primarij operiral s prav dobrim uspehom, tako da je kmalu nato bolnik skoro popolnoma okreval. V bolnici je pa slišal, da je tudi Edvard VII, angleški kralj, prav nevarno zbolel in sicer prav za isto boleznijo, kakor on. V svoji priprostosti vsede se k mizi in piše kralju pismo, v katerem izreče najprej angleškemu kralju sožalje nad boleznijo in mu svetuje, da naj pozove k sebi ravno onega zdravnika, kateri je njega tako srečno operiral. Pismo je naslovil: Na Njegovo Veličanstvo kralja Edvarda VII., London. Buckingham palača. Štajerc je dobil kmalu nato iz kraljeve pisarne pismo, v katerem se njemu izreka zahvala za prijaznost in sočutnost. Ako se je pa tudi dotični primarij pozval na Angleško, tega pa ne vemo.

Edvard VII. in — praznoverje. Londonski dvorni krogi, kateri niso bili še nikoli prosti praznoverja, so za časa bolezni angleškega kralja zvedeli tudi za neko čarodajko iz Monakovega, ki se je ustila, da more angleškega kralja samo njena takomenovana »vrh življenja« rešiti. Takoj so jo klicali na angleški konzulat, kjer je dobila poziv, da naj pride v London s svojo »vrhovo življenja« in naj ozdravi angleškega kralja. Je li čarodajka res rešila s svojo »vrhovo« kralja Edvarda VII. ne vemo, samo to nam je znano, da so jo na dvoru z največjo gostoljubnostjo sprejeli!

Kako delajo Švicarji reklamo za svojo deželo. Da bi Švicarji privabili kar največje število tujcev v svojo deželo, izdajajo v to svrhu ogromne svote Tako poroča švicarsko prometno društvo da je izdalo v zadnjih 13 letih mesto Zurih 260.000 K v reklamne namene. Na to slede Luzern z 230.000, Genf z 160.000, Bern-Oberland z 155.000, Društvo hotelirjev 150.000, Bazel 89.000, Vevey 50.000, Bern 43.000, Glarus 40.000, Schaffhausen in Thum po 12.000 kron!

Ponarejene znamke. V bolgarskem mestu Zofiji prišli so na sled velikanski slepariji. Dobili so namreč trdiko, ki je kar v velikem ponarejala pismene znamke in jih po svojih agentih razpečavala po deželi. Vso goljufijo je vodil poseben konzorcij, čigar glava je bil stotnik Bukovski, ki je trdiko tudi preskrbel s potrebnimi stroji. Znamke so bile tako fino ponarejene, da se ne dajo ločiti od pravih.

Ruski poštni urad so oropali neznan zlikovec v Askahed v Transkapišem okraju. Tatovi so vzeli vrednostne papirje do 14.000 rubljev. Uloomili so s pomočjo podzemeljskega hodnika, katerega so skopali. O tatovih ni nobenega sledu. Prav podobno so okopali leta 1870 poštni urad v Chersonu. Tatovi — nihlisti — so ukradenih 160.000 zakopali v zemljo, kar so pozneje zasledili in zaklad izkopali.

Tako je v »barbarski« Rusiji! Ruski vojaški list »Razvednik« je nedavno priobčil ukaz velikega kneza Vladimirja, vrhovnega poveljnika gardskih čet vojnega

okrožja petrograjskega, proti grdemu ravnanju z vojniki. Maj drugimi je rečeno v tem ukazu: »Ponavljajo se slučaji grdega ravnanja z vojniki, kar dokazuje, da so šefi eskadronov poverili odgojo moštva brezdušnim ljudem in pokazali s tem slošinsko ravnodušnost za izpolnjevanje svoje najsvetejše dolžnosti. Že lanskega leta sem zahteval sam od višjih častnikov, naj odpravijo grdo ravnanje z vojniki, no, na žalost sem izkusil, da moja zahteva ni našla zaželjenega odziva. Radi tega nalagam: Naj se v vsakem slučaju grdega ravnanja napravi prijava nacerja; naj se krivi poučevatelji v vojski izroče sodišču na odgovorost; šefi eskadronov, ki so odgovorni, padejo pod strogo disciplinarno preiskavo in v izrednih slučajih bodo — tudi odpuščeni.«

Nekaj, kar se še ni nikdar zgodilo. V Washingtonu je prišla na penzijski urad neka uloga, v kateri prosilec prosi, naj se mu penzija 30 dolarjev zmanjša, ker drugod zasluži dovolj denarja. Ves urad se je čudil taki prošnji in načelnik urada je takoj storil korake, da spozna tako poštenega človeka. Inspektor dotičnega okraja, iz katerega je prišla uloga, je na načelnikovo zahtevo sporočil, da je prosilec v — blaznici.

Darovi.

II. izkaz daril »Podpornemu društvu za slovenske visokošole v Gradcu« v šolskem letu 1901/1902.

Od 9 dne februarja 1903. l. do 13. julija t. l. so poslali temu društvu:

Slavno posojilno društvo v Ptuj 1210 K, slavno posojilnica v Celju 830 K, slava ljudska posojilnica v Gorici 100 K, slava posojilnica v Mariboru 80 K. — Po 60 K: slava posojilnica v Brežicah in kmet. posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani. — Po 50 K: neimenovani Nemeč v Gradcu, slava posojilnica v Slov. Bistrici in slava okrajna hranilnica v Idriji. — Po 40 K: sl. družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, sl. posojilnica v Konjicah in sl. hranilnica in posojilnica v Šmarju pri Jelšah. — Po 30 K: slava kmetiška posojilnica na Vrhniki, gospod Ant. pl. Susič, c. in kr. polkovaik v p. v Celju. — Po 20 K: g. dr. A. Ferjančič, c. kr. višje dež. sodnijski svetnik, dr. in deželni poslanec v Ljubljani, g. Osk. Gabršček, veleposelnik in dr. poslanec v Tolminu, prevz. g. dr. Mh. Napotnik, knez in škof lavantinski v Mariboru, g. Vilj. Pollak, zasebnik v Trzinu, slava posojilnice v Logatcu, v Ormožu, v Ribnici in na Vranskem, gospod dr. Frid. Ploj, c. kr. dvorni svetnik in dr. poslanec na Dunaju, g. Fr. Robič, c. kr. profesor, posestnik, dež. odbornik in državni poslanec v Gradcu, g. Simon Rutar, c. kr. gimn. profesor v Ljubljani, g. dr. Iv. Tavčar, odvetnik, državni in deželni poslanec itd. v Ljubljani, g. dr. Jožef Unterlugauer, c. kr. bosansko hercegovinski svetnik v Gradcu in v. g. Jožef Žičkar, župnik, dr. in deželni poslanec v Vidmu. — Po 12 K: g. dr. Ludovik Gumpłowicz, c. kr. vseučiliški prof. v Gradcu. — Po 10 K: g. dr. Janko Babnik, c. kr. min. tajnik na Dunaju, gosp. dr. Ivan Dečko, odvetnik in deželni posl. v Celju, g. dr. Peter Desfranceschi, primarij v Novem mestu, g. dr. Jurij Detiček, c. kr. notar v Celju, g. František Goli, trgovec in posestnik v Idriji, g. Vekoslav Goriup, veletržec itd. na Prosoku, g. dr. Anton Gregorič, profesor bogoslovja, dr. in deželni poslanec v Gorici, g. dr. Karol Grossmann, odvetnik v Ljutomeru, g. Fr. Hauptmann, c. kr. profesor na učiteljski v Gradcu, g. dr. Tomaž Horvat, odvetnik v Ptuj, g. Andr. Jurtela, prof. v Stavropolju v Kavkazu, gosp. Martin Kocbek, c. kr. notar v Konjicah, gosp. Fran. Kollmann, veletrgovec v Ljubljani, g. Mih. Korber, c. kr. notar v Ložu, g. Jož. Koršič, c. kr. rudniški veliki oskrbnik v Idriji, gosp. dr. Andr. Kuhar, c. kr. notar v Žužemberku, g. Artur Lokar, c. kr. notar v Kanalu, gosp. František Lončar, tajnik posojilnice v Celju, g. dr. Matija Murko, c. kr. vseučil. profesor v Gradcu, slava slovensko omizje v Beljaku (po g. Iv. Hochmüllerju), gospa Mar. Pahernik, veleposelstnica v Vuhredu, gospod Tomaž Pavšler, tovarnar in posestnik v Kranju, g. Viljem Pfeifer, dr. in dež. poslanec na Krškem, g. dr. Radoslav Pipuš, odvetnik v Mariboru, v. g. P. Salez. Perc, dohodkar benediktinskega samostana v St. Pavlu, gospod Ivan Plantan, c. kr. notar in dr. poslanec v Ljubljani, g. Jož. Pogačnik, c. kr. poštar, državni in deželni poslanec in posestnik v Podnartu, slava posojilnice: okr. v Ljutomeru, v Trebnjem in sav. v Žalcu, g. František Povše, veleposelstnik, državni in deželni poslanec in odbornik v Ljubljani, g. dr. Jakob Purgaj, gimnazijski profesor v Gradcu, gospod Stefan Rojnik, c. kr. računstveni oficijal pri namestništvu v Gradcu, g. dr. Matija Schirmmaul, zdravnik v Rajhenburgu, ekselence g. baron Jožef Schweigel, c. k. sekcijski načelnik v p., državni in deželni poslanec itd. na Dunaju, g. dr. J. Serbec, odvetnik, dež. poslanec in deželni glavarja namestnik v Celju, g. dr. Jakob

Sket, c. k. gimn. prof. v Celovcu, g. Ferdinand Souvan, veliki trgovec in graščak v Ljubljani, g. dr. Gvidon Srebre, odvetnik v Brežicah, g. Ivan Šepič, tržan v Konjicah, g. Anton Stamberger, c. k. notar in posest. v Kranju, g. dr. Iva Susteršič, odvet., dr. in deželni poslanec v Ljubljani, g. dr. Ferdinand Trenz, c. k. voj. zdravnik v p. v Dražkovcih, g. Anton Theon, trgovec na Jesenicah, dr. Ant. Teichner, zdravnik v Zračem, g. Ivan Vencajz, c. k. deželne sodnije svetnik v p., odvetnik, dr. in deželni poslanec v Ljubljani, g. Alojzij Vodnik, karmenar in posestnik v Ljubljani, g. Bogomil Vošnjak, inženier in posestnik v Gorici, g. Anton Vuković, vit. Kučjidski, namestništveni svetovavec v p., dež. in dr. poslanec v Zadrju, v. g. Ivan Wieser, mestni župnik in dekan v Velikovu, v. g. dr. Ignacij Žitnik, beneflojat, dr. in deželni poslanec v Ljubljani, g. František Žužek, c. k. veliki inženier v pok. in občinski svetnik v Ljubljani in g. Jožef Žužek, veliki nadinženier na Dunaju. (Konec sledi.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Slov. Bistrica, 23. julija. Makolski kaplan Miklič umrl. Pogreb bo v petek ob 10. uri.

Dunaj, 23. julija. V ministerstvu za vnanje posle se je včeraj vršilo posvetovanje o ruski okrožnici glede bruselske sladkorne pogodbe in o indijskih carinskih prikladah. V bistvu so bili zastopniki obeh vlad edini. Glede vinske klavzule pa se baje ni doseglo sporazumljenja.

Dunaj, 22. jul. Moravski dr. posl. Martinek, ki je v družbi z inženirjem Kovačem kupil hišo »Zum grünen Thor« ter jo z velikim dobičkom hotel prodati za češki »Narodni dom«, je odložil državnozborski mandat. Kakor se govori, je bil Martinek le zapeljan, da je zgubil skoraj vse svoje imetje.

Dunaj, 23. julija. Krščansko-socialni listi ostro obsojajo, da je bilo trientinskim Lahom mogoče prirediti demonstracijo laškemu kralju in da so se nekatere osebe iz kraljevega vlaka zahvaljevale.

Monakovo, 23. julija. Poslanska zbornica je iz političnih in stvarnih razlogov odklonila 66.000 mark, ki jih je vlada zahtevala za dva muzeja.

Lvov, 23. jul. Stavka poljedelskih delavcev se širi po raznih okrajih. Nekateri listi zahtevajo, naj pridejo opravljati poljedelska dela vojaki.

Pariz, 23. julija. Bivši justični minister Monis je radi žaljenja časti vložil tožbo proti generalu Mercieru. Monis zahteva 100.000 frankov odškodnine.

San Sebastian, 23. jul. Španska kraljica se je odpeljala na Dunaj, kralj Alfonso pa odpotuje v Asturijo.

Tiflis, 23. jul. Orožje nositi po mestu je od 23. avgusta dalje prepovedano.

Hamburg, 23. julija. Vsled nesreče parnika »Primus« pogrešajo še 96 oseb.

Umrli so:

V bolnišnici:

20. julija Franja Berčič, dainarica, 21 let, Parametritis punul. — Ludovik Tekavc, natak, 17 let, jetika.

21. julija. Neža Brajar, gostija, 70 let, ostarelost.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Čas opazovanja	Namje v. m.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v mil.
22. 9. zveč.	735-5	15-4	sr. sever	sk. oblak.	
23. 7. zjut.	738-3	13-0	sl. svzh.	del. obl.	16-6
2. popol.	736-6	21-4	sl. vszvzh.	sk. jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 17-6°, normale: 19-9°. Včeraj popoldne nevihta.

Dunajska borza

dne 23. julija.

Skupni državni dolg v notah	101-85
Skupni državni dolg v srebru	101-75
Avstrijska zlata renta 4%	121-55
Avstrijska krona renta 4%	99-75
Ogerska zlata renta 4%	121-35
Ogerska krona renta 4%	97-90
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1605-—
Kreditne delnice, 160 gl.	679-25
London v ista	239-67
Nemški dr. bankovci za 100 m. nom dr. velj.	117-07
30 mark	23-39
30 frankov (napoleonor)	19-06
Italijanski bankovci	94-10
C. kr. cekini	11-26

Zitne cene

dné 22. julija 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	7-17	7-18
Ri za jesen	6-27	6-28
Koruzna za juli-avgust	5-13	5-14
" sept.-oktober	6-22	5-23
Oves za sept.-oktober	—	—
" jesen	5-72	5-73

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	6-81	6-82
Ri za oktober	5-67	5-68
Oves za oktober	5-33	5-34
Koruzna za oktober	4-81	4-82
" maj (1903)	4-89	4-90

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 9-25	do 10-80
južno fel.	9-40	9-80
Ri	7-10	7-35
Jočmen	—	—
ob Tisi	—	—
Koruzna ogerska	5-25	5-30
Cinkvart	6-—	6-40
Oves srednji	7-17	7-40
Višol	7-25	10-—

Leopold Trafnik

pasár in srebrar
v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št 27

se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom cerkva v strokovno umetno izdelavo raznovrstnega

cerkvenega orodja,

kakor:

tabernaklje, monštrance, kelihe, svečnike, lestence, svetilke itd

iz zanesljivo najboljšega kovinskega blaga.

V zalogi pa ima mnogo že izgotovljenih, krasnih predmetov.

Stare predmete prenavlja, posrebi in pozlati po najnižji ceni.

Slavnemu občinstvu pa priporoča lastne izdelke in veliko zalogo električnih svetilk v raznih oblikah, prenavlja tudi stare svetilke v uporabo električne razsvetljave. — Postrežba zanesljivo točna, cene nizke. 726 31 7

Spominske podobice

s sliko rajnega

kardinala J. Missia

in kratkim življenjepisom priporoča prodajalnica „Kat. tiskovnega društva, (H. Ničman) v Ljubljani

posamezne podobice po 6 vin., sto skupaj 5 K 60 vin.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Zahvala in priznanje.

Podpisani smo ob velikem požaru dné 30. junija t. l. pogoreli ter od zavarovalnice „Franco Hongroise“ v Gradcu takoj prejeli zavarovane zneske v gotovini brez vsakega odtegljeja. Zato se tej zavarovalnici toplo zahvalimo za tisto izplačilo v celoti in jo tudi drugim priporočamo.

Trnovo pri Krakem, 20. jul. 1902.

Martin Bevc.
Janez Dimitrovič.
Anton Mustar.

870 (1-1)

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponi-ju gospodu lekarnarju G. Piccoli-ju v Ljubljani prisrčno zahvalo za doposlano jim steklenico

tinkture za želodec

in so njemu z diploma dné 27. novembra 1897

podelili naslov „Dvoraj založnik Nj. svetosti“.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo boleham G. Piccoli-jevo želodčno tinkturo, katera krepi želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje

G. Piccoli, lekarnar „pri angelu“ v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinktura za želodec pošilja izdelovatelj v skatljah po 12 steklenic za gld. 1-26 a. v., po 24 stekl. za gld. 2-40, po 36 za gld. 3-50, po 70 za gld. 6-50, po 110 za gld. 10-80. — Poštino mora plačati p. n. naročnik. III. 5 25-15

V najem se dá 867 (3-1) z mesecem novembrom ali nekoliko prej

velika klet

v Spodnji Šiški, priprava za kakega vinskega trgovca.

Več se poizvó pri Val. Gregorcu v Mengšu.

Pleskarska in v to stroko vstevajoča se stavbena in pohištvena dela

izvršujeta in se priporočata v naročila iz mesta in z dežele BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice. — Najnižje cene. — Vzorci so vselej na razpolago. — Izvrševanje strokovno zanesljivo in brez konkurence. 13 11-3

Priznано najboljšo

oljnate barve

zmlete z naglo sušnim firnežem na najnovejših strojih, prekašajo vsako konkurenco po snosti, ki omogočajo z jako majhno množino po barvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, 770 9

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Gramofon

je najboljši in najglasnejši govornilni stroj na svetu (s trdimi ploščami) 846 (24-4)

Avtomate

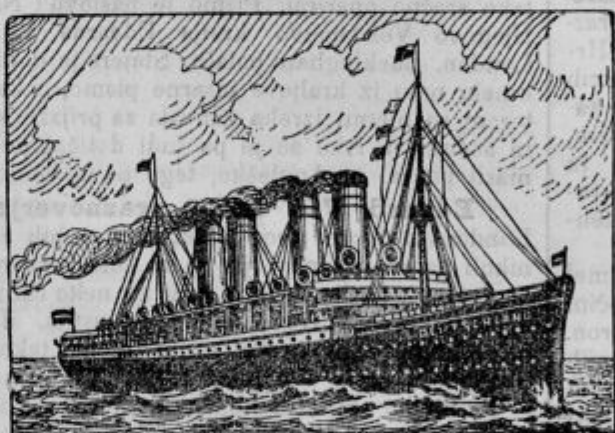
za gostilne

prodaja (tudi na obroke) do največjih in najfinjših

Rudolf Weber,

urar v Ljubljani,

Star. trg št. 16

Največje, najhitreje ter najvarneje vrste velikanskih parnikov, ki vozijo v

AMERIKO.

Hamburg - New York le 6 dni.

Vožne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja ter daje pojasnila točno in brezplačno oblastveno potrjena

agentura Hamburg - Ameriške Linije,

v Ljubljani, Marijin trg št. 1, nasproti franciskanski cerkvi.

DR. JANKO BREJC

je otvoril svojo

odvetniško pisarno

v Ljubljani na Dunajski cesti št. 19 (Med-jatova hiša).

672 6-1

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

Za šolska darila

priporoča:
Razlaga velikega katekizma ali krščanski nauki za cerkev. Sestavljen Ant. Vetrnik, župnik na Dolu. Prvi zvezek: o veri in apostolski veroizpovedi. Broširano 2 K, s pošto 30 h več.
Drugi zvezek: poglavje o upanju in molitvi, pa poglavje o ljubezni in zapovedih. Broširano 2 K 50 h, s pošto 30 h več.
Tretji zvezek: o milosti in zakramentih. Broširano 2 K 70 h, s pošto 30 h več.

priporoča:
Katoliška Bukvarna v Ljubljani
naslednje povesti za mladino:
„Ljubite svoje sovražnike“ — s podobami.
„Marijina otroka“ — s podobami.
„Maron, krščanski deček z Libanona“ — s podobami.
Cena broširanemu eksemplaru 40 h, kar-tonirano 60 h. — Dobé se tudi v finejših vezih po raznih cenah.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in utoži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorte), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-lezne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.